

List ljudstvu v pouk in zabavo.

[illegible]

Kmet in moščan

Priobčil A. Kosi, Središče.

Odtod izvira tudi silno nasprotovanje proti jugoslovanski državni samostojnosti. Nemec misli, da je le on sam rojen za gospoda. Nemški poslanec dr. Steinwender je rekel na nekem zborovanju v Beljaku na Koroškem dne 11. julija 1897 te le besede: „Mi Nemci smo narod gospodov (Herrnvolk) in mi moramo gospodovati!“ V samostojni jugoslovanski državi pa bi Nemci ne imeli nobenih pravic.

„Slovensko ljudstvo je krotek, dober in prijazen rod. Slovenec (Wende) je poln posmi, dokler se še ni naučil nemščine.“ — Nemščine se je po njegovem mnenju naučilo na polrazumnstvo, ker razumnišča, kot ga imajo drugi narodi, ta vsenemški apostol ne prizna slovenskemu ljudstvu. Tako le piše o naših izobraženceh: „Napoleonomikanci, kateri to ljudstvo proizvajajo, strašno hujskajo; intisti potuhneni, nevošljivi in lokavi Slovenci spravljajo svoje ljudstvo ob dobro ime. Kmet, kateri svoje otroke rad pošilja v nemške šole, je dobrodušen in skromen“ (str. 12).

Ker se slišijo priložbe o tem od vseh strani, ti glasovi gotovo niso izvit iz trte, marveč imajo dejansko podlago. Vpraša se le, je-li vladalo tako razmerje med kmetiskim in mestnim prebivalstvom vedno ali pa je zavladalo še le v poslednjem času — v sedanjosti vojskine dobi. Jaz trdim: Kmet, ki živila prodaja, in meščan, ki jih mora kupovati, se že od nekdaj ne razumeta. Meščan navadno ne pozna kmetiskih trudov in misli, da pridelki kmeta takorekoč sami iz zemlje lezejo, on pa lahko roke križem drži ali pa spi. Ni se torej čuditi, da je mestni človek nejevoljen, ako mora plačati to, kar po njegovem mnenju kmetu zemlja takorekoč zastoni da. Odhod mržnja meščana do kmeta, ki jo je sedanja obča draginja še močno poostрила. Toda ne povsod v enaki meri; v nekaterih krajih, oziroma mestih, se v tem oziru gošpod in kmet bolj, v drugih pa zopet manj razumeta. Odvisno je to od raznih okolščin, zlasti pa od tega, ako sta si po govorici ali jeziku enaka ali različna.

Moja stara navada je, da si vselej, ko me dovede pot v kako mesto in imam količkaj časa, ogledam vrvenje prodajalcev in kupčevalcev na takozvanem mestnem trgu, kjer je dnevni ali pa tedenski sejem. Tu hodim po cele ure okrog med vrstami prodajalcev, gledam, poslušam in opazujem. Tako sem si ogledal letošnjo pomlad v treh tednih zapored mestne trge v Ptuj, v Mariboru in v Zagrebu. Kaj sem opazil? V Ptuj in Mariboru med mestnim in kmetiskim prebivalstvom ostro, trdo, neprijazno razmerje, v Zagrebu pa prisrčno, nekako domače obnavljanje, da je opazovalcu kar nekako toplo pri srcu. 'Kumica' sem kumeč, tie in mestni gospod prime

Vojni spomini

Don't Forget

(Date.)

V kritje ene izmed teh Sane se je pomikalo na desno krilo in jo tudi zasedlo, da bi po premnekih izgubal. Od te Sane so bile čevi ruskih pušk in strojnic le še dobrih 50 korakov. Major se je postavil na vrh te utrdbe, nastavljal kukalo ter motril s poveljniškim ponosom bojno polje. Sovražni, dolge spidasti bajoneti so mu strleli vidne pod nos, pa se to še vedno zadiral:

„Čemu tolike strahu? Saj ni videti nobenega
Rusa!“

Zapovedal je še rezervi svojega bataljona:

„Naprej!“

Poveljeval je dvema vodoma rezerve nek stotnik, ki se je vlekel po trebuhu do majorja, da ga še pravočasno opozori na sovražno premoč, ki je tako blizu. Ko ga zapazi major, da kobaca previdno po vseh štirih, mu zabrusi posmehljivo:

„Kaj se bojiš? Hodi ravno, kakor te je ustvaril Bog!“

Stotnika je ušilpil ta očitek v živo in zrav-
mal se je. V tem trenutku ga je prevrtila sovražna
krogla skozi trebuh. Major, zapazivši, da se je zvil
stotnik v smrtne boju kot črv, hiti k njemu, da bi
ga dvignil. Pa predno se ga je dotaknil z roko,
je poredila tudi njega izklena skozi glavo.

Padel je po dolgoti liki podsekan hrast in bolestno viknil, da se je oprijel pri tem kriku vsake za sree. Po licu so se mu poredile krvave rize, roke so hlastno krčevito pulile travo, truplo je podhrtavale in iz prs je privrelo grgrajoče hropenje, — znak smrti . . . Nikde ga ni pomiloval, nikomur se ni smilil, vsak je vzdihnil pritažene:

„Prav so mu zgodi!“ —

Nato se je začelo naše moštvo zakopavati z mrzlično naglostjo; saj vsako prodiranje proti železnici bi bilo brez artilerijske priprave blaznost, poleg tega pa ne bi bilo nobene možnosti, da bi se izognili vsaj eni smrtni žrelo. Nas vseh se je oklenila mučna zavest: da smo predani vsi v nemilo usodo pogina. Pred nami ruska premoč, katere ni mogoče streti, za nami pa široki Dnjestr, ki nam grozi z more grožnjo, ako nas sovražnik napade in vrže. Bili smo primorani se postaviti na stališče: ali se držati za vsako ceno in do zadnjega moža, ali utožiti v reki, ki požira že skozi stoletja nedolžne človeške žrtve.

Rusi so streljali brez prestanka. Junijsko lepo solnce je pripekalo, kakor bi nas kdo žgal v hrbet. Celi roji črnih, debelih muh so nas obletavali, hoteč se nas lotiti že koj pri živem telesu. Stali smo na stopnici obupa, česar ne zabim nikdar! Vsak trenutek smo bili pripravljeni, da se dvignemo Rusi iz za železniške proge in nas pokoljejo vse do zadnjega.

V peklenko mučnem pričakovanju sovražnega napada je na našem levem krilu nekaj zagomazelo, zasumelo po visoki, osušeni travi, zemlja se je potresla za nekaj trenutkov; iz grl naših sosedov je zaoril obupni krič:

„Коза!“

Da, kakih 50 korakov pred bojno črto našega levega krila je zamrgolel in se zazibal cel gozd kozarških sulič, ki so grozile kot drveči plaz podreti naš obrambni val in ga pogzati v Dnjestr. Kozarski konji so bojovito hrzali, se vspenjali na zadnje noge, ko so zadrždrle strojnice tirolskih strelcev in je porile iz stotine obupno hrabrih pušk. Konji in suličarji so se zakotalili po travi v kriku in jeku.

Preko trupel zadetih so silile ter se zaganjale nove in zopet nove vrste jezdecev. Kričalo in vpilo se je obojestransko, da je ječala že s krvjo napita zemlja, odmevalo v junijski vročini razpaljeno nebo. Kozaški napad treh polkov je trajal le nekaj minut in na stotine konj ter mož je krilo pred nami travnato gališko ravan. Posamezni jezdeci so še begali po planoti, konji brez jezdecev so še tavali preplašeni, po travi se je treslo v zadnjih izdihljajih polno ranjencev, pobreavale napol ubite živali.

Naval kozakov je bil odbit. Le na nekaterih mestih se jim je posrečilo, da so predrli našo bojno črto in napadli tirolske strelce od zadaj. Videl sem naše ranjence, ki so imeli po sedem in še več zevajjih ran od težkih kosaških sabelj. Kot hrast orjaškega Tirolca je preklal kozak z mečem od rame do ledenj z enim samim udarcem. Seve, potipal je tudi Tirolec kozaka na smrt z bajonetom. Obležala sta oba mrtva, si pa še tiščala in porivala kot mrlica o strine v telesa, kakor bi se borila še po smrti. Naskok kavalarije na infanterijo je v modernih bojih grozna blaznost. Ki konča vselej s popolnim porazom konjenišva.

(Dalje prihodnjič.)

kumeka ali kumico pod pazduho, žene ga (jo) na svoj dom, kramljata spoima o domačih obiteljskih razmerah, kajpada — v istem jeziku. Ne bojita se drug drugega. Vse drugače je to v Mariboru in v Ptuj, kjer vlada med meščanom in kmetom razlika v jeziku. Tu se lahko opazi med obema strankama neka-ko prisiljeno razmerje, ki ga hipna razburjenost takoj spremeni v surovost in robatost. V Ptuj n. pr. sem bil priča, kako je hotela neka mestna gospa ubozi kmetici prevreči jerbas jabolk, ker so se ji zde-la predraga. Kot ob strani stoječ opazovalec sem to preprečil, sam kupil potem nekaj jabolk ter se doma ob tehtnici prepričal, da jabolka niso bila predraga — le pomislite: minulo pomlad, ko so bila jabolka redka, 1 kg samo 50 vinarjev. Sicer pa je dotična kmetica takoj potem prodala za zahtevano ceno ves jerbas jabolk. Ugajal mi je na tej kmetki ženi njen mirni nastop. Ko jo je mestna gospa zmerjala v nemškem jeziku zaradi prevelike cene jabolk, je mirno odgovorila: „Če so vam predraga, pustite jih, jaz vem, kaj so jabolka vredna, in nič se ne bojim, da jih ne prodam!“

Tako je prav! Kmetiskemu prodajalcu bi priporočal, da ostane v takih slučajih miren, dostojnega vedenja, dasi je to včasih težko. Ni mi pa ugajala v Mariboru na ulici kmetica, ki je nesla na glavi pokrit jerbas. Na vprašanje neke gospe, nese li mleko, je odgovorila surovo: „Kaj vas briga.“ Tak odgovor na prijazno, skoraj proseče vprašanje ni bil na mestu.

Opazoval sem še nadalje dotično gospo. Se eno kmetico je vprašala radi mleka, a ta ji ni dala nobenega odgovora; molče je hitela dalje. Dostojno sicer ni, na vprašanje ne odgovoriti, a vsekakor je bilo bolje, kakor pa odgovarjati s surovostjo.

Kaj je namen pričujoče moje razprave? Povedati sem hotel, da je med kmetiskim in mestnim prebivalstvom vladalo že od nekdaj neka neprijazna razmerje, ki ima svoj vzrok v tem, ker meščani po večini vse premalo poznajo kmetijske razmere. To neprijazno razmerje je povsod tem večje, kjer se oba navedena sloja — meščan in kmet — v jeziku ne razumeta in si ne moreta drug drugemu povedati tega, kar bi si rada povedala.

Da je sedanja draginja in zlasti veliko pomanjkanje živil po mestih vzrok zavisti in iz nje izvirajoče mržnje meščana do kmeta, je jasno ko beli dan. Iz zavisti izvirajo razne slabe lastnosti, kakor obrekovanje, hudobija, surovost, preganjanje itd., zato je prav lahko uvideti, na kateri strani tiči vzrok, da se „med kmetiskim in mestnim prebivalstvom koplje vedno večji prepad.“

Kmetiskemu prebivalstvu, ki so mu te vrstice v prvi vrsti namenjene, nujno svetujemo, naj ohrani v vseh takih slučajih, kjer se mestni ljudje zadirajo vanj in ravna jo morda surovo in odurno z njim, kolikor mogoče mirno kri. „Rahla beseda srd potolaži“ pravi naš pregovor in marsikdo je že s svojo hladnokrvnostjo premagal onega, ki ga je surovo napadel.

Važne gospodarske zadeve

V soboto, dne 3. novembra, je imel gospodarski svet mariborskega okrajnega glavarstva, v katerem so zastopniki vseh strank in stanov, svojo mesečno sejo pod predsedstvom g. namestniškega svetnika pl. Weiss. Ker je tvarina, ki se je obravnavala, v mnogem oziru tudi splošne važnosti, prinašamo kratko poročilo o tej seji.

Rekviriranje živine.

O tem predmetu je poročal živinozdravnik g. Fišer. Poročevalec je omenjal, da zahteva vnovčevalnica vedno več goveje živine za vojaštvo in za civilno prebivalstvo. Mariborski okraj je posebno močno obremenjen. Težka in debela živina izginja, posebno močno pa izginjajo vprežni voli in žali tudi krave-mlekarike. Povprečna teža goveje živine, ki se odvzema, je sedaj določena na 300 kg. Bati se je, da na spomlad sploh ne bomo več imeli starejše, oziroma težje živine. Sedaj se je še organiziralo 13 tisoč železničarjev, ki zahtevajo vsak mesec do 2 kg mesa za vsako osebo svoje družine. Vsled tega je ostalo prebivalstvo silno oškodovano. Namerava se omejiti uporabo mesa v gostilnah, in sicer tako, da se bo goveje meso uporabljalo v gostilnah samo za stalne goste.

Na vprašanje g. Lichtenwallnerja, kako je z oddajo svinj, pojasni g. Fišer, da je sedanja oddaja svinj popolnoma prostovoljna. Nihče ne more nikogar siliti, da bi moral oddati svinje. Če pa hočeš prodati ali kupiti prase ali svinjo, se moraš obrniti na uradnega nakupovalca. Odslej torej niti mesarji, niti vojaški nakupovalci in ne zasebniki ne smejo sami nakupovati svinj. Edino pravico nakupovanja svinj in naprejšprodaje ima živinska vnovčevalnica, oziroma njeni uradno nastavljeni nakupovalci. To je takozvani svinjski monopol. Ker pa na ta način skorogotovo vnovčevalnica ne bo dobila dovolj svinj, in ker se govori, da kmetije svinje pridno debelijo za lastne potrebe, pripravlja oblast načrt, da bi se tudi svinje prisiloma potom rekvirirale, kakor se rekvirira goveja živina. Čudno je zvenelo, ko je g. Fišer povdarjal, da se bo moralo tekom časa natanko določiti,

koliko svinj, oziroma kako težke svinje bode smel kmet zaklati za domačo rabo in da se sploh mora natančneje določiti količina mesa in masti, ki se bo smela uporabiti na kmetih za posamezno osebo. Čudna je ta razlaga tembolj, ker je vendar jasno, da se bo s takim postopanjem vzelo ljudstvu na kmetih veselje do skrbne odreje in do pitanja svinj. Edino, kar še dandanes ima kmet boljšega, je košček domačega mesa in masti, s katero si zabeli svoj tenkoodmerjeni živež. Če mu še to po znanem načinu ožmerite, bo postal nevoljen, in tako se bo s takim neorevidnim in neopravičljivim korakom skupni stvari mnogo več škodovalo, nego koristilo. Saj kmet da vse svojo govejo živino mestom, vojaštvu in industriji. Ne kratite mu grižljaja svinjskega mesa! Če ima kako svinjo za prodaj, jo itak rad odda. Navzoči kmetiski zastopniki so bili presenečeni, da je g. Fišer glede oddaje svinj stopil na stran meščanov in mesarjev.

Po našem mnenju je tudi cena 5—7 K za debele svinje na vsak način prenizka. Svinja stane našo gospodinj, predno jo vzredi, ogromno truda. In če sme tovarnar za parhant, ki je stal meter nekdanj samo 40—80 v, računati sedaj po 40—80 K, bo pač gospoda pri zeleni mizi tudi za dragocene svinje morala nastaviti malo višje cene. To bi bilo pravično.

Druga živila in potrebščine.

Drugi poročevalec, vodja prehranjevalnega urada g. dr. Lajnsi, je uvodoma povdarjal, da imajo gospodje, ki določajo cene kmetiskim pridelkom, zelo nesrečno roko. Za belo repo so n. pr. določili mnogo višjo ceno (35 K), kakor za dragoceni krompir. Za zelje so določili ceno 45 K za 100 kg, za korenje, ki da mnogo manj dela, pa 30 K. Za krompir in zelje bi se morale določiti višje cene, kakor za vodeno repo in korenje. Naša uradna politika cene je popolnoma napačna.

Sedaj se rekvirira krompir od hiše do hiše, ker se ga potem prostovoljno oddaje ni dobilo toliko, kakor se ga zahteva. Mariborskemu okraju je n. pr. predpisano, da bi moral oddati 1125 vagonov, dosedaj se ga je dobilo samo — 54 vagonov. Tako visoke zahteve so pred vsem krivi napačni podatki pri popisovanju zemljišč, oddaja in poraba zgodnjega krompirja, slaba letina v mnogih krajih, popolnoma napačne cenitve pri izkopavanju, tatvine itd. Če bodo torej rekvizicijske komisije od koga zahtevale več krompirja, kakor ga je obvezan oddati, naj pojasni: 1. da je imel na njivi vsajenega več zgodnjega krompirja, za katerega je še bil prost promet, 2. da mu je toliko in toliko krompirja bilo ukradene-ga, 3. da njegova s krompirjem nasajena njiva ni bila tako velika, kakor jo je zapisal merilec in popisovalec v poletju, 4. da je bil pridelek vsled suše in slabe lege zelo majhen. Na vsak način se mora pustiti za seme za 1 hektar vsaj 20—25 meterskih stotov (kar je itak zelo malo), 100 kg se mora pustiti za hrano za osebo do nove letine, 22% cele letine pa se ti mora pustiti za krmo in za izgubo.

Bele repe je letos v mariborskem okraju v izobilju. Cena je nenadoma poskočila od 9 na 35 K za 100 kg. Dosedaj se je razposlalo v okraju nad 40 tisoč meterskih stotov repe. Repe je toliko, da je imel prehranjevalni urad v Mariboru dne 3. novembra ponudbe za 280 vagonov. Žal, da je železnica, oziroma vojaška uprava, naenkrat ustavila ves promet z repo in tako ležijo celi kupi repe ob kolodvorih na prostem. Repo pošiljamo samo na Štajersko, izven dežele ne. Celo na Vransko in v Rogatec je šla mariborska repa. Iz Slavonije, kjer je letos zele malo tega blaga, ponujajo visoko ceno — 120 K — za našo repo, a oblast ne dovoli izvoza.

Po našem mnenju bo mnogo repe, ki je sedaj nakopičena v velikih množinah, segnilo in postala bo nevtizna. Oblast naj vendar malo bolj skrbno varuje kmetijske pridelke in naj da nakupljen krompir in repo tako spraviti (v zemljo), da še bo tudi spomlad vžitna. Kmetom pa svetujemo, da si obdržijo obilo bele repe za hrano ljudem in živini. Zelja je malo, radi tega si pomagajmo z repo.

Rekvizicija sene je izvečine že opravljena. Vojaška oblast je zahtevala iz mariborskega okraja 225 vagonov; 110 vagonov se ga je že dobilo, 75 vagonov se ga je odpisalo, tako da ga je še treba spraviti do 40 vagonov skupaj, kar se bo baje dobilo. Sedaj se vršijo sestanki županov in drugih mož po posameznih krajih, da se tako organizira oddaja sene in se prepreči prisilna rekvizicija potom vojaštva.

Slaba bo letošnja zimo radi mleka. Že sedaj se čuti ne samo v mestih, ampak tudi mnogokje na deželi tako hudo pomanjkanje tega živila, da se je v zimskih mesecih bati najhujšega. Tega je krivo pomanjkanje krav (ki so se rekvirirale), pomanjkanje sene in močnih krmil. Sicer pa je tudi cena mleka v primeri z drugim blagomdaleč prenizka. Če bi bila uradno določena cena za mleko vsaj nekoliko višja, bi ljudje tudi iz oddaljenih krajev spravili več mleka v mesto.

Slaba bo tudi z mastjo. Kmetje nimajo svinj prav s čim odebiliti, grozi se z rekviriranjem svinj, cena za špeh, po kateri bi ga moral oddati kmet (7 K 50 v), je zelo nizka. Ogrski špeh pa se prodaja po 27 K 1 kg. — Iz tega vidimo, da višja oblast sama dela proti temu, da bi pri kmetih vzbujala veselje do večjega pridelovanja masti.

Obljubljeno je, da pride v kratkem v naše kraje dovolj vojne kave, eikorija pa je čisto izostala. Ljudje rabijo vinske peške in razne vrste žita za kavo.

Petroleja bo v zimski dobi dokaj več kot dosedaj. Odslej ima vsaka družina pravico do gotove množine petroleja. Kdor ga ne dobi, naj se pritoži na okrajno glavarstvo. Domači rokodelci: čevljarji, krojači, šivilje, tkalci in drugi morajo dobiti več petroleja, kakor druge obitelji, ker opravljajo tudi ponoči svoje delo.

Prehranjevalni urad je tudi oskrbel drva in premog. Vsak dan se razdeli po občinah v okraju 4 vagone drv. Za mesec oktober še ima okrajno glavarstvo obljubljenih 75 vagonov premoga.

Glede sadja je osrednja oblast napravila veliko pomoto, ko je za zgodnje slabije sadije določila cene po 80 vinarjev za 1 kg in še višje, za žlahtne mošančke pa se plačuje samo po 50 do 60 vinarjev 1 kg. Pozno sadje je mnogo pre poceni. S sadjem je okraj res dokaj dobro preskrbljen. Kstanja smo dobili že 6 vagonov.

Mila pride v kratkem več vagonov in se bo oddajalo samo na karte.

Sladkorjem gre bolj slaba. Na karto se ga bo odslej dajalo na deželi samo ½ kg, v mestih pa ¾ kg. Na zimo bo treba s sladkorjem zelo varčevati.

Jaje je zelo malo. Prehranjevalni urad prosi kmetško ljudstvo, naj kolikor more odda jajca za sladkor. Jajca se oddajo večinoma za krepčilo uboim ranjencem, ki se prevažajo po železnici.

Rekvizicija žita.

Okrajni glavar pl. Weiss je nato poročal, da se je letos oddalo tako malo žita, kakor še nobeno leto. Nasledek tega je, da bosta okraj in mesto sedaj več tednov dobila zelo malo moke in kruha. Dovo od drugod je popolnoma izostal. Oblast je morala odrediti prisilno oddajo potom rekvizicijskih komisij od hiše do hiše. Temu se lahko izognejo tiste občine, ki prostovoljno oddajo odvišne množine.

Razgovor.

Tem poročilom je sledil razgovor, katerega so se udeležili gg. Lichtenwallner, dr. Lajnsi, Petrovan, Urban, Žebot in drugi. C. kr. okrajni žetveni komisar Petrovan je izjavil, da je bilo popisovanje obdelanih zemljišč večinoma krivo in zelo slabo izpeljano in ne more služiti kot podlaga za izračunjanje oddaji podvržene količine pridelkov. Sprejel se je predlog, v katerem gospodarski svet odločno ugovarja, da bi se vzeli ti napačni podatki kot ključ za oddajo. Popisovanje zemljišč je stalo davkoplačevalce ogromno denarja, a je sedaj za nič. — Komisijonar g. Urban je pojasnil, da tudi tisti, ki so pridelali samo koruzo in nič drobnega (žlahtnega) zrnja, ne dobijo odslej več krušnih kart. Če hočejo dobiti krušne karte, morajo oddati vso koruzo, kar je ne rabijo za seme in krmo. Proti temu se je sicer odločno ugovarjalo, a g. Urban je izjavil, da se tega ne da drugače urediti. Ali naj ubogi viničarji in najemniki uživajo samo koruzo?

Izobraževalna društva, na delo!

Bliža se nam četrta vojskna zima. Vsepovsod gledamo ruševine grozovite svetovne vojske — tudi na polju društvenega delovanja. Mnoga naša izobraževalna društva so več ali manj zaspala in razpadla. Toda prejkoslej mora napočiti dan miru, ki nam prinese ogromno novega dela. Čas je za to skrajni, da oživimo vsa naša izobraževalna društva.

Pozivamo v imenu naše štajerske „Slovenske krščansko-socialne zveze“ vsa naša pri njej včlanjena izobraževalna društva, naj nemudoma skličejo odbo-rove seje. Če je malo odbornikov doma, naj začasno dopolnijo njih število iz kroga mlajših mladeničev, zavednih mladen in naših za izobrazbo vnetih starejših mož. K odborovi seji se lahko povabijo razni mladeniči in mladenke, ki imajo veselje do društvenega dela. Treba je pregledati, v kakšnem položaju je društvena blagajna. Zadnja dva meseca se naj pobere vsa udnina. Brez denarnih sredstev je nemogoče društveno delovanje. Tem potom se lahko dobi veliko novih udov.

Nadalje je treba pregledati društvene knjižnice. Mnogo so v neredu, nekatere so morda celo že propadle. Sedaj bo že več časa za branje, zato naj se knjižnice spopolnijo z novimi knjigami, stare, izposojene pa vse dobijo nazaj. Ponekod, kjer ni strogega reda pri društveni knjižnici, so udje raznesli knjige na vse strani. Ker se ni skrbelo, da bi jih vrnili, pa je sedaj knjižnica skoraj prazna.

Pri odborovi seji se naj napravi načrt za zimsko delo. Tu pridejo v poštev redni poučni sestanki in gledališke predstave. Vojska nam je dala na razpolago nebroj gradiva, ki se lahko obravnava pri obširnejših odborovih sejah in poučnih sestankih.

Mladeniške in dekliške zveze, ki so podlaga društvenega življenja, naj vsepovsod oživijo. Na no-

ve čase se moramo hitro pripravljati. Sleherni Slovence, sleherni Slovenka mora dandanes vedeti, kaj hočemo Slovenci in Jugoslovani v naši Avstriji.

Prva odborova seja vseh naših društev naj bo posvečena spominu velikega našega voditelja in bučitelja dr. Jan. E. Kreka. Ob misli in spominu na njegova dela, na njegove nebrojne žrtve, na njegovo veliko nesebično ljubezen do slovenskega naroda in do njegove lepše bodočnosti si ogrejmó vsi društveni delavci in delavke svoja srca za novo, smotreno in velikopotezno društveno delovanje v smislu programa Krekovega!

Italijansko bojišče.

Od zadnjega našega poročila so naše armade zasedle naslednje kraje: Dne 30. oktobra obmejno trdnjavo Palmanovo (zahodno od Gradiške). Dne 31. oktobra so ob spodnjem in gornjem toku reke Tilment, in sicer med mestoma Latisana in Kodroipo, kateri smo tudi zavzeli, obkolili naši velik del italijanske armade. Vjeli smo pri tem nad 60.000 mož. Isti dan so naši mornarji in mladostrelci zavzeli obmorsko kopališče Gradež (južno od Ogleja). Dne 31. oktobra smo vzeli Lahom močno utrjeno mesto Humin (Gemonia) ob srednjem toku reke Tilment in mostišče Pinzano (na desnem bregu Tilmenta). Naši so ta dan popolnoma izčistili levi breg reke Tilment. Dne 2. novembra so naše prednje čete prodrle na posameznih mestih na desni breg Tilmenta. Dne 4. t. m. je stal že velik del naše armade na drugi strani reke. Naslednji dan, dne 5. novembra, je cesar Karel osebno vodil naše čete ob Tilmentu na zahodno stran. Godbe so svirale vesele koračnice, ko so naše zmagovite čete korakale na mnogih krajih čez reko. Sovražnik izpraznjuje vse svoje postojanke na zahodnem bregu Tilmenta in se umika pred našimi vedno dalje proti zahodu. Od severa prodira v jugozahodni smeri general Krobatin vedno dalje proti velikanski benečanski ravani. Ta dan (dne 4. nov.) se je začela krhati tudi tirolska bojna črta. Dne 5. novembra pa je armada maršala Konrada-Hecendorfa pognala Italijane z velikega dela dolomitske (Dolomiti so južnovzhodno tirolsko obmejno gorovje) fronte od Križne gore do prelaza Rolle. Naši so iztrgali Italijanom blizu meje ležeči gorski mesteci Cortina d'Ampezzo in San Martino di Castrozzo. Na sloviti dolomitski gori Col di Lana, katero so lansko leto Italijani pridobili z znano veliko razstrelbo, veje avstrijska zastava. Na tirolski meji so morali Italijani zapustiti svoje prav močno utrjene postojanke v širini 150 km. Kadorna bo imel veliko dela in skrbi, predno bo svoje umikajoče se čete spravil na varno.

Divje umikanje Italijanov.

Lahi, kakor hitro so premagani, bežijo, kar jih nesejo noge. Tako se sedaj umika tepena Kadornova armada brez vsakega načrta. Angleški in francoski častniki Lahov ne morejo urediti. Vojaki pravijo, da jih je sovražnik tako nepričakovano napadel in je bil umik tako nenadoma ukazán, da so vojaki kar brez orožja bežali iz svojih postojank. Celi polki, divizije in brigade so položile orožje in se udale Avstrijcem. Lahi na mnogih krajih, posebno ob Tilmentu, niti niso imeli toliko časa, da bi uničili nakupičena živila in drugo vojno gradivo.

Kadorna slab poveljnik.

Kadorni očitajo, da se je preveč zanašal na svojo moč in na oslabele sovražnika ter naše nameravane ofenzive sploh ni smatral kot resne. Ko je bila fronta prebita, pa ni umel ustaviti splošnega umikanja čet. Istotako tudi ni znal umikanja svoje armade tako urediti, da bi preprečil tako ogromno obkolitev, kakor je bila ona pri Latisani, kjer je izgubil en dan nad 60.000 vjetih. Splošno se očita Kadorni, da je njegovo slabo vodstvo krivo, da je laška armada izgubila v 12. bitki že blizu četrt milijona mož vjetih in okrog 2000 topov. Kadorna pa je mnenja, da so vse nesreče krivi njegovi slabi vojaki. V resnici pa je krivda na obeh straneh.

Štajerski Slovenci zavzeli Humin.

Humin, eno najmočnejših utrjenih mest v gornji Italiji, so vzeli naši voji s treh strani. Bila je to silna utrdba; najmočnejša, ki je zapirala prehod v Italijo čez Tilment. V mirnih časih so izdali Italijani veliko denarja, da so ga utrdili. Človek bi si mislil, da so ga zdaj med vojsko še bolj utrdili, a ga niso, ker niso računali, da bodo hodili rakovo pot. Mislili so, da pridejo vsaj v Ljubljano, če bi pa morali nazaj, no, saj bi jih bili prejeli strelski jarki pri Soči in kaverne tam na Krasu in v gorah. V treh dneh je Humin padel. Prvi so vdrlí v pas teh strašnih utrdb Jugoslovani: štajerski Slovenci našega hrabrega 26. strelskega in črnovojniškega polka. Slava jim!

Velik plen ob Tilmentu.

Samo ob reki Tilment so naši odvzeli Lahom nad 700 topov, katere niso mogli spraviti čez reko. Med plenom se nahaja mnogo dragocenih reči, ki

nam bodo še prav dobro služile — proti njim. Pred vsem strelivo in vseh vrst orožja; čisto novega blaga zelo veliko. Zarubili smo jim cel tovorni vlak 30,5 cm topov, ki so jih najbrže še le pripeljali. Lahi so tako hitro bežali, da so popustili dragoceni tovorni vlak, le lokomotivo so odpeli in odkurili. Veliko skladišče sukna, čevljev, moke, riža in kave so pustili. Železnice v Krmin in Čedad neprestano vozijo plen v Avstrijo. V Vidmu, Čedadu, Huminu, Latisani in drugih večjih krajih na ravani so naši uplenili ogromne množine izbornega laškega vina, ki se uporabi za vojaštvo in bolnišnice. Vojni poročevalci poročajo, da je vina na Laškem toliko, da ga nimajo spravljene v sodeh, ampak kar v velikih cementnih jamah.

Francozi in Angleži prihajajo Lahom na pomoč.

V Londonu, Parizu in Rimu se vršijo neprestano posvetovanja četverosporazumovih vojskovodij in generalov. Posvetujejo se, kako rešiti Italijo pred splošnim porazom. Ministrska predsednika francoski Painlevé in angleški Lord Zorž sta dne 3. t. m. odpotovala iz Pariza v Rim, kjer se bo vršilo veliko vojno posvetovanje. Sloviti francoski general Foch je že dospel v italijanski glavni stan, da pomaga Kadorni reševati Italijo. Foch bo baje prevzel vodstvo francoskih in angleških pomožnih čet, katere sedaj noč in dan spravljajo v gornjo Italijo. Pomožna armada bo baje štela v 14 dneh 80.000 mož. Tudi velik del solunske armade nameravajo spraviti na italijansko fronto.

Strah pred Heendorfom.

Poveljnik Civrieux, vojaški kritik pariškega lista „Matin“, izvaja, da je glede na vojaški polčrta v Italiji pričakovati še drugih prebitij. Konrad pl. Hecendorf, ta zakleti sovražnik Italije, še ni stopil na pozorišče, stoji pa s svojimi četami pripravljen na južnem Tirolskem.

Piave ali Pad.

Vojni strokovnjaki si sedaj belijo glave, kje se bo mogla bežeča laška armada postaviti naši v bran. Najprvo so trdili, da se bo to zgodilo ob Tilmentu; pozneje so pisali, da bo reka Piave, ki izvira blizu koroško-tirolske meje in se severovzhodno od Benetk izliva v Adrijo, glavna obrambna črta Kadornove armade. Iz sedanjega položaja pa se da sklepati, da se Lahi skoro gotovo tudi ob tej reki ne bodo mogli držati, ker so Hecendorfove čete že začele prodirati iz Tirolskega v smeri proti jugozahodu in ogrožajo desni breg Piave. Če se še bo začela tudi naša armada, ki stoji na črti Asiago-Arsiero-Adiža, gibati proti jugu, se bo moral Kadorna najbrž umakniti celo do reke Pad (Po), ki teče v skoro ravni črti od francosko-švicarske meje proti vzhodu in se južno od Benetk izliva v Adrijo. Mogoče pa tudi je, da se bo laška armada umaknila samo do pasu velikih gornjeitalijanskih trdnjav med rekama Piave in Pad (Benetke, Trevizo, Padova, Vičenza, Verona in Mantova).

Kdo je bil prvi v Gorici?

Prvi so vkorakali v Gorico hrvatski junaki 96. pešpolka z generalom Zeidlerjem, braniteljem Gorice, na čelu. Godba je igrala. Hrvati, branitelji Gorice, so posadili prvi v nedeljo zjutraj na razvaline Gradu visok železni drog s črno-žolto avstrijsko zastavo, a nad njo velikega avstrijskega orla. Koj ko je zavihrala na Gradu avstrijska zastava, so jo umikajoči se Lahi pozdravili s topovskim ognjem. Bolelo jih je. Zastavo sta razvila na Gradu 18letna soperja Andrija Marušič iz Korčule (37. strelski polk) in Jožef Šule (2. lovski bataljon), Čeh, doma blizu Mlade Boleslave.

Cesar v Gorici.

Lep dan je bil ponedeljek, dne 29. oktobra, še lepši je bil prizor, ki se je nudił brž popoldne v Gorici na Travniku. Skoz Raštelj je prijezdil na čelu generalov in drugega odličnega spremstva sam cesar Karel ob zvoku cesarske himne. Travnik je bil ves natičen — laških vjetnikov. Cesar se je ljubeznjivo razgovarjal z raznimi dostojanstveniki, z generaloma Boroevičem in Zeidlerjem, deželnim glavarjem proštom Faiduttijem ter si dal predstaviti kot zastopnici v Gorici preostalih domačinov dve nuniuršulinki, ki sta se znali Italijanom v cerkvi tako skriti, da jih niso mogli vzeti seboj. V mestu je ostalo na isti način kakih 40 ljudi. S spremstvom si je ogledal cesar Gorico in okoli štirih popoldne odjezdil do Rajte, kjer je sedel na avtomobil. Sočutje je zrealilo ljudomilemu vladarju z obraza ves čas in zastopnikom mesta in dežele je cesar zagotavljal cesarsko milost napram tako hudo prizadeti Goriški.

Cesarica Zita na italijanskem bojišču.

Cesarica Zita je dne 6. t. m. dospelá s cesarjem Karlom na italijansko bojišče, kjer je obiskala junake, ki korakajo na fronto, in ranjence v bolnišnicah. Cesarska dvojica je bila povsod sprejeta z velikim navdušenjem.

Razne politične vesti.

V avstrijski državni zbornici je ob začetku torkove seje kratko proslavil zbornični predsednik sijajne zmage naših armad na italijanskem bojišču ter sporočil vest, da so naše čete prekorale na celi črti reko Tilment ter da je moral sovražnik izprazniti na Tirolskem dolomitsko fronto, kar je zbornica z navdušenjem vzela na znanje. — Zbornični predsednik je nato sporočil zbornici, da so delegacije sklicane na dne 3. decembra, vsled česar se bo vršila volitev v delegacije v eni prihodnjih sej. Zbornica je nato razpravljala o nedeljskem počitku in o mezdah delavcev v rudnikih. Poslanec dr. Verstovšek je podrobno slikal razmere v državnem premogovniku v Škalah pri Velenju. Delavstvo v tem rudniku je prepojeno pravega domoljubja ter popolnoma zaupa v vodstvo rudnika, zahlevati se pa mora odločno, da se vse potrebno ukrene glede prehrane prebivalstva ter glede zdravstvenih zadev. Nato je poslanec izražal zadovoljstvo, da se je tudi jugoslovansko delavstvo izjavilo za združenje Jugoslovancev na podlagi državnopravne izjave z dne 30. majnika. Prihodnja seja v petek, dne 9. novembra.

Bosanski sabor ne bo sklican, kakor se je prvotno mislilo, še v tem letu ali vsaj v doglednem času, čeprav so se vsi zastopniki Bosne in Hercegovine izrekli za sklicanje sabora, ker se vlada očitno boji raznih odkritij o dogodkih zlasti v začetku vojske.

V Nemčiji so se izvršile važne politične spremembe. Dosedanji nemški državni kancelar dr. Mihaelis, ki je ob enem tudi pruski ministrski predsednik, je odstopil in na njegovo mesto je bil imenovan bavarski ministrski predsednik in eden izmed vodij nemških katoličanov, grof Hertling. Nemškim protestantom in nasprotnikom katoličanov ne gre v glavo, da bi mogel biti na čelu nemške vlade — zaveden katoličan.

Španija je dobila novo ministrstvo, katerega načeluje Garcia Prieto. Tudi nova vlada se je izrekla, da Španija v tej svetovni vojski ostane nepristranska.

Tedenske novice.

Cesarjev godovni dan se je obhajal po vsi Avstriji, posebno pa na Slovenskem, zelo slovesno. Na tisoče vernih Slovencev in Slovenk je preteklo nedeljo vroče molilo za srečo blagega našega cesarja, da bi prav kmalu priboril naši domovini toližazeljni mir. Bog živi cesarja Karla in cesarico Zito!

„Zarja“-Gradec. V soboto, dne 10. t. m., se bo vršil v društvenih prostorih občni zbor slovenskega katoliškega akademičnega tehničnega društva „Zarja“.

Stoletnica velikega Jugoslavana. Dne 8. novembra 1917 je minulo 100 let, kar je bil v Kraljevici pri Sv. Juriju ob Ščavnici rojen velik Jugoslovčan Davorin Trstenjak, župnik v Starem trgu pri Slovenjgradcu, plodovit pisatelj slovenski in narodni ter politični organizator štajerskih Slovencev. To, kar danes nadaljujejo in izvršujejo naši poslanci in voditelji, to delo je zapričel že okoli leta 1848 in ga vodil do svoje smrti dne 2. februarja 1890 slavni naš rojak Davorin Trstenjak. Naša dolžnost je, da kot rojaki velikega Jugoslavana Trstenjaka proslavimo stoletni spomin njegovega rojstva. Slava, trikratna slava njegovemu spominu!

Šolska sestra Petromila Kukovič. Na vernih duš dan je umrla v Spitališču pri Konjicah š. šolska sestra Petromila Kukovič iz Velikovca. Z višjim dovoljenjem je prišla na svoj rojstni dom iskat zdravja, a našla je smrt. Bila je na njo dobro pripravljena. Sama je odredila, da jo nosijo belooblečena dekleta Marijine družbe in jo pokopljejo poleg njenega očeta. Pogreba se je udeležila velikanska množica ljudi iz domače fare, pa tudi iz Konjice, iz Žiž, iz Loč in iz Ponikve. Domači pevski zbor je zapel ob odprtem grobu gniljivi „Blagor mu.“ Na veselo svidenje nad zvezdami!

Sedmo vojno posojilo. V trenutku, ko prodirajo naše zmagujoče armade vedno dalje v Italijo, je vlada razpisala 7. vojno posojilo. Pogoji so zelo ugodni. Podpisati je mogoče: 1. 40letno davka prosto 5½% no državno posojilo v kosih po 50, 100, 200, 1000, 2000, 10.000 in 20.000 K. Obresti se bodo izplačevale v polletnih obrokih za nazaj dne 1. februarja in dne 1. avgusta vsakega leta. Posojilo se bo vračevalo v letih 1923 in 1927 na temelju izžrebanj. Vračevalo se bo po popolni imenski vrednosti, med tem, ko znaša podpisovalna cena le 92 od 100. 2. Davka proste ravnotako 5½% ne državne zakladnice v kosih po 1000, 5000, 10.000 in 50.000 K, ki se jih bo vrnilo dne 1. avgusta 1926 po polni imenski vrednosti. Podpisovalna cena je določena s 94 K od 100, obresti se bo naknadno izplačevalo v polletnih obrokih dne 1. februarja in dne 1. avgusta vsakega leta. Podpisovalni rok se je pričel v ponedeljek, dne 5. novembra 1917, in se neha v ponedeljek, dne 3. decembra 1917, ob 12. uri popoldne. Priglasiti se more pri vseh poštah, uradih, davkarjih, bankah, hranilnicah, domačih posojilnicah in šolskih nabiralščih, kjer je dobiti ta-

ni vsa natančnejša pojasnila. Kdor more, naj podpiše 7. vojno posojilo. Natančnejše v inseratu na 8. strani.

Naš cesar podpisal 24 milijonov 7. vojnega posojila. Naš cesar je podpisal 12 milijonov K 7. avstrijskega in 12 milijonov K 7. ogrskega vojnega posojila, torej zavsem 24 milijonov K 7. vojnega posojila.

Za Tiskovni dom so darovali p. n. gg. Kristan Mihael, slikar v Slivnici, 5 K; Ratej Vinko, postiljon, Sv. Jakob v Slov. gor., 20 K; Jamšek Nikolaj, župnik v Razborju, 50 K; Kovač Jožefa v Konjicah 200 K; Gornik Alojzij, posestnik pri Sv. Petru niže Maribora, 20 K; Kostanjevec Ivana, kuharica na Dunaju, 10 K s pripombo: „Malo, a od srca“; H. K. mesto kinčanja groba 20 K; Javšovec Franc, superior v Celju, 20 K; Batistič Kata v Mariboru 5 K; Neudauer Alojz v Gornji Radgoni nabral 21.40 K; Klampfer Janez, mladenič v Partinju, 4 K; vžitkar Juršinski 10 K; Slovenski oslepelci vojaki v Gradcu 22 K; Sturm A. v Mariboru 20 K; Gril Jurij, p. d. Hekrl, Gradiše pri Lučanah, 200 K; Rožman Janez, župnik v Zavodnjem 200 K; Mlinarič Franc v Mariboru 2 K; Stegaršek A. v Mariboru 1 K; Meško Anton, deželni poslanec, 10 K; Zemljč Matija, župnik pri Sv. Tomažu, 200 K; Klemenčič Janez, Sv. Martin pri Vurbergu, 2 K; Vojniška duhovščina 210 K; Nabrano v kaplaniji v Sošanju 25 K; G. G. v Gradcu 1000 K; Neimenovana v Gradcu 80 K; † A. Turnšek v Nazarjih 50 K; Lajh Fr. pri Malinedelji 2 K; Ploj Matej 5 K; Ploj Marija 5 K; Ploj V. 2 K, vsi trije iz G. Senarske. — Prisrčna hvala! Dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru.

Slovenski oslepelci vojaki v Gradcu se zbrali za Tiskovni dom — 22 K! Res v srce nas je ganilo, ko smo prejeli ta dar oslepelih revežev! Darovali so po 2 K Stajerci: Kramer Franc, Šoster Franc, Zilavec Filip; Kranjci: Pleško Anton, Mevle Franc, Filipič Franc, Korošec Franc, Pirjevec Franc; Istrijani: Runko Peter, Messe Maks, Šugar Jurij. Č. sestra, ki streže oslepelim junakom in ki nam je poslala ta dar, res opravičeno piše: „Milo se mi je storilo, ko so mi naši oslepelci vojaki prinesli svoj prispevek za Tiskovni dom. Oslepel vojak je že itak žrtvoval najdražje, kar je imel — luč oči — za domovino in za vse njene interese. Vsak tak nesrečnik, ki še poleg tega položi svoj dar na narodni oltar, zasluži, da mu postavimo zlat spomenik naše ljubezni. Sprejmite torej skromni, a velikodušni dar najbednejših žrtev svetovne vojske!“ Cenjeni čitatelji, v koliko srečnejšem položaju ste Vi, ki imate zdrave oči! Ako oslepelci vojaki žrtvujejo za Tiskovni dom, koliko lažje stori to vsak drugi Slovenec, ki ima zdrave oči in zdrave ude. Zato, dragi čitatelji, naj Vam bodo slovenski slepci v spodbudo in posnemanje, da tudi Vi odločite skromen dar za isti narodni namen in ga pošljete na naslov: Tiskovni dom v Mariboru, Koroška cesta št. 5.

Graški Slovenec za Tiskovni dom. Iz Gradca se nam piše: V velikim veseljem sem čital oklic na slovenski narod zaradi ustanovitve »Tiskovnega doma« v Mariboru. Vem, da se bo naše dobro in zavedno ljudstvo v polni meri odzvalo temu oklicu in prispevalo po svojih močeh. Postavimo si trdnjavo v našem Mariboru, proti kateri bodo zaman vsi sovražni napadi. Ena misel, ena želja se me je polastila, ko sem čital ta oklic. Kaj je z našim mariborskim slovenskim šolskim vprašanjem? Ali bi merodajni krogi ne tehtali tudi vprašanja, da se zajedno s Tiskovnim domom dvigne dom naši nadi, naši bodočnosti — naši mladini! Mladina je naša edina rešitev. Skrbimo za to, da nam sovražnik ne zastrupi teh malih. Bodimo edini za narodno stvar, delajmo skupno za našo bodočnost!

Č. g. Rajmund Bratanič, c. in k. vojni kurat, ki se nahaja že od 1. 1914 v ruskem vjetništvu, piše svoji sestri Mariji Cerovšek v Šmarju pri Jelšah obširno pismo, datirano z dne 9. maja 1917. Piše, da se mu ne godi slabo, a se nahaja v kraju, kjer je ena sama mrzla pustinja. Iskreno pozdravlja vse sorodnike in znance. Njegov naslov je: vojni kurat R. B., Dauria, Zabajkajska oblast, Sibirija.

Občni zbor »Zgodovinskega društva«, ob enem slavnostna seja v spomin stoletnice rojstva Davorina Trstenjaka se vrši 11. novembra t. l. ob pol 3. uri popoldne v ravnateljski sobi posojilnice v mariborskem Narodnem domu. Vspored: 1. Nagovor predsednikov. 2. Spomin stoletnice Trstenjakovega rojstva. (Govor). 3. Poročilo o društvenem stanju in delovanju. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. K obilni udeležbi uljudno vabi Predsedstvo.

Nemški zagrizenost. Vojno-preskrbovalni urad je razposlal lepake, s katerimi prosi prispevkov za namene vojnega skrbstva. Ti lepaki so sestavljeni ne samo v nemščini, marveč tudi v slovanskih jezikih. Nekaj takih slovanskih lepakov je prišlo v roke mariborskim Nemcem, celo mestnemu svetu se jih je

doposlalo precejšnje število. Nad tem velikansko zgražanje v nemškem taboru. Njeno Veličastvo Vojna Germanija je globoko užaljena in hučo razkačena, ker se njenim ljubim otrokom vsiljuje takšen jezik, kakor je slovenščina. Pozvala je svoje verne oprode, mariborske občinske zastopnike, da so v mariborskem občinskem svetu vložili oster ugovor zoper uradno pospeševanje poslovenjenja in zahtevali od nemških poslancev, da stopijo zoper vladno v ostro opozicijo. Slovenski jezik torej upliva na nemške nacionalce na tak način in s tako močjo, kakor rdeča barva na gotove živali. To velja za politiko. Za gospodarsko življenje pa je tem nemškim zagrizenem slovenščina dobro sredstvo, s katerim so razni trgovci, obrtniki in prodajalci slovenske odjemalce vabili k sebi ter jim izvajljali denar. Za to je slovenščina dobra. Dobra je tudi za tiste neštevilne Nemce, ki ne samo po nedeljah in praznikih, temveč vsak dan stikajo po slovanskih vaseh in trgih za živili. Tukaj nič ne ugovarjajo zoper slovenščino, še marveč prav lepo prosijo s slovanskimi besedami raznovrstnih živil. Kako gladko jim takrat teče slovenščina, kakor da bi jim žuborela naravnost iz srca. Kadar ima Nemec od slovenščine koristi, se Vojna Germanija ne čuti razžaljena; le kadar gre za enakopravnost slovenskega jezika in za pravice slovenskega naroda, razvname duh Germanije nemškega Mihelna, da bljuje jezo in sovraštvo zoper slovensko ljudstvo. Pa bo prišel dan obračuna tudi za nemško farizejstvo in za vsenemško zagrizenost.

Posnemajte! Spodnještajerski Nemci in nemškutarji najodločnejše ugovarjajo zoper slovenske lepake, katere jim je doposlal vojnopreskrbovalni urad. Take lepake mečejo, kakor poroča nemški dopisnik iz Slov. Bistrice, ogorčeni v koš. Slovenci, posnemajte! Vi imate pravico do slovanskih dopisov in slovanskih tiskovin. Koliko pa je uradov in uradnikov na Spodnjem Štajerskem, ki vam pošiljajo samo nemške dopise in nemške tiskovine. Posnemajte spodnještajerske nemškutarje! Kdor je uradnik na Sp. Štajerskem, mora znati slovensko in mora uradovati slovensko. Če ne, ne sodi med Slovence; naj pobere šila in kopita in naj gre!

Posojilnice na Slov. Štajerskem, članice Združene Zveze v Ljubljani, so podpisale 4., 5. in 6. vojnega posojila za se nad 1.700.000 K, za stranke pa nad 2.700.000 K. Vseh vojnih posojil so podpisale imenovane posojilnice za se čez 2 milijona K, za stranke čez 4 milijone K, kar jasno priča o domoljubnem mišljenju slovenskega kmetkega ljudstva.

Radost med begunci. Sijajne zmage našega orožja ob Soči so vzbudile zlasti med našimi goriškimi begunci nepopisno radost. Ljudje kar verjeti niso hoteli, ko je prihajala ena vesela vest za drugo. Ko so se pa prepričali, da zmagovalna poročila niso sanje, temveč radostna resnica, so se jim razjasnili obrazi in po dolgih, dolgih mesecih so se zopet enkrat vdajali prisrčnemu veselju. Na mah je bilo pozabljeno, kar so morali pretrpeti na bridkih potih begunstva, saj jim je žarko razsvetila nada, da bo v kratkem konec pregnanstva. Otresli so se pa obenem tudi morečega strahu, da bi postala solnčna Goriška plen grabežljivih Italijanov in bi bili goriški Slovenci odcepljeni od ostalih Jugoslovancev. Sedaj so proč te grozeče skrbi: Goriško je zopet naše in ostane naše! Pri vsej radosti pa begunci nismo pozabili, da smo dolžni tudi zahvalo in sicer v prvi vrsti vsemogočnemu Gospodarju bojnih trum. Gotovo povsod, kjer prebivajo naši goriški begunci, so v teh dneh kipele vroče zahvalne molitve pred prestol Najvišjega. Begunci v Gornji Savinjski dolini smo imeli v torek, dne 30. oktobra popoldne v samostanski cerkvi v Nazarjih slovesni blagoslov z zahvalno pesmijo. Kljub slabemu vremenu je bila cerkev polna. Tudi več domačinov je prihitelo z nami zahvaljevat se Vsemogočnemu.

Slovenska podjetnost in iznajdljivost. Od Sv. Ilje pod Turjakom nam poročajo: Kdo bi mislil, da bi si tu pod Veliko Kapo in Črnim Vrhom svetili z elektriko! Marsikdo nas menda zavida, zlasti sedaj, ko je povsod tako trda za svečavo. Mislil bo pa menda kdo, da je tu zopet kak Nemec ali kak nemška družba na delu. Ne, to je moždomačin, zaveden Slovenec, g. Jakob Jaš, oskrbnik pri milijonskem posestniku g. Pergerju v Mislinji. Električni motor žene turbina na vodo. Ista turbina bo gnala tri mlinske kamne in vsesavala vodo za hidrantično stiskalnico s 500 volti in najnovejšimi pripravi za pripravljanje jedilnega olja. Vse to je misel g. Jaša, vse izvršuje v svoji režiji. Sam ni šolan, kar vedno obžaluje. Zato pa da šolati 3 svoje sine, dva v gimnaziji v Celju, enega v gozdarski šoli v Brucku na Gor. Štajerskem. Mi, ki uživamo debrote g. Jaša, ga lepo zahvaljujemo, vsa slovenska javnost nam pa mora čestitati, da imamo tako skušenega, pa — kar nam Slovincem tako manjka — tako podjetnega moža. Bog nam daj mnogo takih mož, ki bi znali tako

izrabljati vodne sile in druge zaklade bogate naš slovenske zemlje!

Podpirajmo misijone! Piše se nam: Celo življenje misijonarja je neprestana daritev za zveličanje duš, to razvidimo iz sledečih vrstic afriškega misijonarja iz misijonske družbe sv. Jožefa: „Predstavljen sem v Igango, da nadomestujem blagega o. Drantmana, ki se je moral vrniti v Evropo, da se podvrže nevarni operaciji. Da! Bog, da se vneti misijonar zdrav vrne v svoj delokrog! Moja sedanja župnija je naravnost velikanska. Steje namreč krog 100.000 duš, ki se morajo še le učiti spoznavati presladka imena Jezus in Marija. Da, 100.000 duš v krempljih hudega duha, duš, na katere preže še od vseh strani krivoverci, ki se trudijo na vse načine, da se jih polaste. Na mojem prvem misijonskem potovanju sem moral krvavečega srca tisočtem ubogih otročičev odkloniti prošnjo za sv. krst. In zakaj to? Ker mi primanjkuje sredstev za njih vzdrževanje v misijonu. Toda ali naj dopustimo, da nam jih ugrabijo protestanti, ki razpolagajo z bogatimi pripomočki? Naj li ostanemo brezbržni, ko nam tisoči teh ljubljencev božjega Srca kliče: „Usmilite se nas, usmilite vsaj vi, prijatelji naši!“? Ne, tisočkrat ne! In naj mi bo še toliko trpeti, če tudi mi je gladu umreti, naj pride karkoli, na vse sem pripravljen, le samo, da te nedolžne duše pridobim za Jezusovo vero, da morejo nekoč gledati neizmerno veličastvo božje in uživati nebeško veselje. V imenu Jezusovem in Marijinem in iz ljubezni do tistih duš, za katere je naš Odrešenik prelil svojo dragoceno kri, prisrčno prosim blaga srca, da mi pomagajo, da morem Gospodu privedi one tisoče, ki tako hrepene po sladki sreči, poznati imena Jezusa in Marije! Vsi ti otročiči bodo dan za dnem pošiljali svoje molitvice k Vsemogočnemu za vse one, kateri nam bodo, vključno z žrtvam, katere jim nalaga strašna svetovna vojska, omogočili, za časa njih pouka in priprave na sveti krst sprejeti jih v misijon. Trdno zaupam v Gospoda in moje upanje ne bo osramočeno!“ Kdor želi sodelovati pri velikem delu reševanja neumrjotih duš in postati deležen zaslužnja misijonarja doma, naj si nabavi „Misijonski Klaverjev Koledar 1918.“ — Glejte inserat!

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom) sprejema prijave za sedmo avstrijsko vojno posojilo.

Prodajalna Tiskarne sv. Cirila se mora vsled odloka c. k. namestništva kakor vse druge prodajalne od zdaj naprej vsak dan že ob 5. uri popoldne zapreti. Časniki se bodo raditega od pete ure naprej dobivali v upravištvu „Slov. Gospodarja“ (vhod pri glavnih vratih na desno).

Domače klanje svinj na kmetih je sedaj še prosto in ni treba za to nikjer prositi klavnega dovoljenja. Vsaj do 1. decembra ali do 1. januarja bo ostalo pri starem. Nasprotniki kmetkega ljudstva se trudijo, da bi pri vladi izposlovali odredbo, da bi ljudje na deželi, smeli klati same toliko svinj, kolikor bi jih predpisala oblast. Če bo grof Clary res ugodil nakani mesarjev in mešetarjev in bo določil, koliko in kako težke svinje bo smel posestnik zaklati za domačo rabo in bo moral imeti za to še uradno dovoljenje, potem ni čuda, če bo postalo naše ljudstvo še bolj nezadovoljno s tuji-uradniki, ki nam kujejo take odredbe.

Zaradi vojaških rekvizicij. Po Slov. Štajerju so se začele z veliko strogostjo vojaške rekvizicije. Na podlagi popolnoma netočnih podatkov o nasadu se zahtevajo množine, da ljudje ne vedo, kaj bo za nje same ostalo. Zato je treba pomniti: Krompirja si sme vsak producent (posestnik ali najemnik) obdržati za vsako osebo v družini 100 kg. Ako je torej 5 oseb v družini, si sme obdržati 500 kg. Za seme si sme za hektar ohraniti do 25 meterskih stotov. Za krmljenje in za izgubo, t. j. za gnil krompir, se odračuna 22% od pridelane količine. Te množine naj si vsakdo sešteje in to si sme obdržati na vsak način. Le kar je več, do tega ima rekvizicijska komisija pravico. Komur so torej predpisali toliko, da bi moral oddati tudi od množine, ki mu pristaja, temu ni treba vse predpisane množine oddati, pač pa mora takoj javiti okolišni glavarstvu, kaj je storil in zakaj je to storil. Isto velja tudi o drugih pridelkih, ki se sedaj rekvirirajo. Pšenice, rži, ječmena, koruze, prosa in ajde morajo vsakemu posestniku pustiti toliko, da bo imel do nove žetve, t. j. do 1. avgusta 1918 (koruze do 1. oktobra 1918) na mesec 10 kg vsega zrnja za osebo. V to količino se računajo v jednaki meri vse vrste žita, ki jih imaš v zalogi. Semensko žito ti morajo brezpogojno pustiti, nadalje ti morajo pustiti vse zadnje žito in 20% pridelanega ječmena in koruze (ko si odračunal seme) za krmo živini. Ovsa morajo pustiti za vsakega konja na dan 1 kg. Fižola ti morajo pustiti za osebo 12 kg na leto in seme.

Promet z vinom in sadjevcem prost. Cesarski namestnik grof Clary je naznanil poslancu dr. Korošcu, da ostane promet z vinskimi in sadnim mostom na Štajerskem še tudi nadalje prost in da je samo za prevoz tega blaga iz dežele treba prevoznega dovoljenja. Opustila se je tudi misel, ustanoviti urad za promet z vinom in sadjevcem. Sadjevec še torej ni zaplenjen.

Za prevoz zelja, repe in korenja po železnici v množinah od 100 kg naprej se mora dobiti prevozno dovoljenje, ki ga daje urad za promet z zelenjavo in sadjem na Dunaju ali v Gradcu (Gemüse- u. Obst-Landesstelle).

Cene za les. Zveza avstrijskih lesnih veletrgovcev je sklenila sledeče lesne cene, ki so veljavne za kubični meter do preklca: Hlodi mehki neotesani 45—55 K, trdi 70—110 K, mehke deske 96—128 kron, trde deske 130—142 K. Popraševanje po hrastovem lesu in po mehkih deskah je vedno večje, blaga primanjkuje.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatecu naraščajo cene za tuj hmelj in so se gibale med 95—120 K za 50 kg, tudi so že pokupljene vse zaloge tujega hmelja starih letnikov po 50—60 K za 50 kg. Nemški nakupovalci kupujejo stare hmeljske zaloge za primešek k tobaku za nemško vojaštvo.

Deželni davek na vino. V zadnji seji deželne ga odbora je predlagal finančni poročevalec pl. Kaan, da se deželni vinski davek za slučaj, ako se ne uvede državní vinski davek, pobira tudi v letu 1918. Slovenski odbornik dr. Verstovšek je zopet odločno ugovarjal proti temu davku, ki je zaradi tega krivičen, ker ga mora plačevati samo večinoma slovenski del dežele. Dohodki iz tega davka znašajo dosedaj približno 150.000 K. Ugovori slovenskega odbornika niso nič pomagali. Nemško-nacionalna večina deželnega odbora je sklenila proti glasovoma dr. Verstovška in Hagenhoferja pobirati ta davek še za leto 1918.

Zemljiški davek. V finančnem odseku je posl. Benkovič pri razpravi o vojnih dokladah na direktne davke predlagal, da se črta oni del cesarske naredbe od marca l. 1917, s katerim se je razveljavilo postave o odpisu zemljiškega davka vsled vremenskih nezdod, peronospora itd. in da se v tem oziru zopet upelje prejšnje določbe. Ostali agrarni poslanci so se temu predlogu pridružili.

Vojni vjetniki. Posl. dr. Benkovič in tov. interpelirajo domobranskega ministra radi nameravanega odtegnjenja vjetnikov iz Sp. Štajerske.

Razne novice.

Ukradeno 12.000 vreč moke. Iz Dunaja poročajo, da je iz kladišča paromlina Vouviller bilo ukradeno 12.000 vreč moke v vrednosti 72.000 K.

Velika zaplomba manufakturnega blaga. Na Dunaju so zaplenili te dni 189.000 kg raznega manufakturnega blaga, ki se je imelo prodati v inozemstvo za oderuške cene, sedaj pa se bo to blago prodalo za normalno ceno revnemu prebivalstvu.

Svojega strica je vjel. Blizu Tolmina je go. riski Slovenec pešec Florijan Sfiligov vjel svojega strica Jožefa Forlando, ki je služil kot major v k. s. armadi. Nepričakovano srečanje!

Dopisi.

Maribor. Kdor hoče v mariborskem okraju prevažati drva ali kak drug les po železnici, mora za to imeti prevozno dovoljenje, ki se dobi v prehranjevalnem uradu mariborskega okrajnega glavarstva v Edmund Smidovi ulici.

Maribor. Stari dravski most bodo začeli te dni podirati. Na desnem bregu bodo pustili samo nekaj metrov mostu za spravljjanje odpadkov v Dravo.

Ruše. Dne 24. oktobra je umrl mladenič Anton Romat, krojač. Bil je 25 let cerkovnik v Rušah, ves kinč v tej cerkvi je delo njegovih pridnih rok, za kar mu bodi plačnik ljubi Bog. Vsem pobožnim ruskim romarjem se priporoča v pobožno molitev!

Sv. Barbara pri Mariboru. Dne 4. novembra je preminul obče spoštovani Fr. Skofič, učitelj v p. Previden s sv. zakramenti za umirajočce, je blagi pokojnik mirno v Gospodu zaspal v 75. letu svojega življenja. Bil je tudi več let organist pri Sv. Barbari. Kot učitelj je vestno služboval in neumorno deloval pri Sv. Petru pri Mariboru, v Središču, pri Kapeli, pri Sv. Antonu v Slov. gor., pri Sv. Rupertu v Slov. gor., pri Sv. Juriju v Slov. gor., pri Sv. Križu nad Mariborom, pri Vurbergu in naposled pri Sv. Barbari. Za njegovo požrtvovalno ljubezen do šolske mladine in za trud naj mu bo zemljica lahka! Na svidenje nad zvezdami!

Marija Snežna na Velki. V nedeljo, dne 28. oktobra, je umrla Julijana Pivec in čez dve uri je vzela njeno devetletno hčerkico Juliko seboj. Bila je komaj 31 let stara, ko jo je Bog poklical v svoje naročje. Bila je dobra mati svojih otrok; zelo lepo jih je učila moliti, bila je goreča častilka sv. zakramentov. Mati in hčerka sta pokopani skupaj v eno grobnico. Na svidenje v nebesih!

Sv. Križ na Murskem polju. Tužno se je dne 18. oktobra oglasil naš zvon, ko nam je naznanjal, da nas je zapustila pridna mladenka Antonija Maričič iz Kokorič. V najlepšem cvetu let ji je kostna jetika ugonobila mlado življenje. Zapustila nam je lep vzgled potrpežljivosti in hrepenenja po Marijini dru-

žbi, čegar članice so ji tudi priredile krasen spre-vod. Njena izguba je za mater-vdovo in druge domače tem večja, ker jim je dne 7. julija l. l. padel v Galiciji njeni brat Alojz tudi v najlepši dobi 21 let. Bog naj oba sprejme v svoje brezkončno veselje — domačim pa podeli svojo tolažbo!

Stopree pri Rogatcu. Tatovi, ki so lansko jesen in zimo strašili po rogaškem okraju, so se prejšnjo nedeljo, dne 28. oktobra, zopet tukaj pojavili. Izbrali so si zopet viharo noč, da se šum ni slišal. Udrli so pri mnogih posestnikih, kradli, kar jim je prišlo pod roke, najljubša so jim bila živila in obleka. Tudi letošnje dobro vinsko kapljico so si v dveh kletah privoščili. Po cigaretnem papirju, ki so ga v neki kleti pustili, se da sklepati, da so bili ti tatovi Hrvatje.

Konjice. V Konjiški vasi je umrla Marija Petelinek, p. d. Lukačeva. Nemila smrt nam jo je ugrabila v cvetu njene mladosti. Bila je zvesta članica Križevske družbe in Dekliške zveze. Naj počiva v miru!

Konjice. Naš mladeniški sestarek 14. p. m se je dobro obnesel. Lepo število zavednih mladeničev je vstopilo v »Mladeniško zvezo«. Upamo, da se bodo vsi z istim navdušenjem udeleževali mesečnih sestankov in sploh vstrajali na poti prave izobrazbe in omike. — Tudi »Dekliška Zveza« našega »Bralnega društva« kaj vstrajno, čeravno tiho deluje. Imamo mesečne sestanke, kjer pridejo v pretres vsa vprašanja, ki se tičejo mladinske vzgoje, pa tudi vprašanja, ki jih je spravil na dan sedanjí veliki čas. Pevski zbor pa skrbi za potrebno razvedrilo. V četrtek, 25. p. m. pa smo opravili sv. mašo zadušnico za ustanoviteljem naših društev, nepozabnim dr. Janezom Krekom. S hvaležnostjo v srcih smo molili za dušni mir velikega pokojnika.

Galicija pri Celju. Tukaj je dne 23. oktobra umrl Alojzij Sklamba, posestnik na Hramšah. Pri okleščevanju hrastovega listja je padel z drevesa, si stri hrbtnico in umrl po velikem trpljenju. Blagemu mladeniču svetila večna luč! — Iz vojnega vjetništva na Ruskem se je oglašil po treh letih Miha Trnovšek, p. d. Jeračev. Starši so ga že dolgo objokovali kot rajnega, pred kratkim pa prejmejo dopisnico iz Rusije, da je Miha zdrav! Koliko veselje za potre starše!

Petrovče. V nedeljo, dne 11. novembra, se bo vršil občni zbor Dekliške zveze. Večernice ob pol 3. uri, nauk za Marijino družbo in nato zborovanje v društveni sobi. Vsopred obeta biti jako zanimiv, zato ste vse mladenke, ne samo prejšnje članice, naj prijazneje vabljene, da pridete v najobilnejšem številu. Dolžnost Vas kliče. Torej v nedeljo vse v Petrovče!

Vransko. Nesreča je hotela, da sta na Volgi pod lipo dne 23. oktobra našla na pašniku devetletna šolarčka Jožek Slapnik in Julika Zupan granato od strelne vaje in se ž njo igrala; izstrelak pa ni hotel razumeti nedolžne šale in je oba otroka smrtno razmesaril. Pogreba dne 25. oktobra se je udeležila vsa šolska mladina in obilo drugega ljudstva. Previdnosti ni nikoli preveč!

Sv. Ilj pod Turjakom. Za nami je lepa cesarska slavnost. Vsakdo se je moral nasmehniti malim „sotdatom-pevcem.“ Po slavnostnem govoru smo vzljubili presv. cesarja Karla, prijatelja miru, vsem svojim narodom pravičnega vladarja in ljudomilega kneza trpečega ljudstva. Pomenljiv prizor, kako je „Jugoslavija“ prosila presv. vladarja s Simon Gregorčičem, da „osrečiti jo hoti.“ Pri igrici „Čašica kave“ smo se spominjali prav živo blaženih časov miru. Vsi, mali in veliki, kot peveci, deklamatorji in igralci, so lepo rešili svoje vloge. Ni čudo! Saj je veljalo vse ljubljenu našemu cesarju Karlu, saj je šlo vse od srca. Goriški begunci dobijo prostovoljni dar 77 K.

Podgorje pri Slovenjgradcu. Tukaj je dne 5. oktobra, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal v 56. letu svoje starosti Janez Vrčkovnik, p. d. Novak. Bil je 30 let cerkveni ključar in ravno tako dolgo občinski odbornik, devet let župan in član okrajnega zastopa. Bil je zelo priljubljen ter dober in izvrsten župan. V teh težkih dnevih je rad pomagal vsakemu, kolikor je bilo v njegovi moči. Za njim žaluje cela občina, posebno pa žena in otroci, štiri hčerke in dva sinova, katera sta na bojnem polju in se nista mogla udeležiti pogreba, kateri se je vršil dne 7. oktobra. Da je rajni Novak bil čist in spoštovan, pričuje njegov pogreb, katerega se je udeležil vodja okrajnega glavarstva ter velika množica ljudi, ki so prišli od vseh strani. Pogreb je bil veličasten: Podgorje še ne pomni tako slovesnega pogreba. Rajnega sta na zadnji poti spremila dva gg. duhovnika: domači č. g. župnik Pečnik ter č. g. kaplan iz Starega trga. V farni cerkvi je domači č. g. župnik govoril ganljive besede o rajnem županu in zvestem cerkvenem ključarju. Blagi Novak naj v miru počiva! Spoštovani rodbini pa naše sožalje!

Sv. Peter pod Sv. gorami. Življenje za cesarja in domovino je doslej darovalo 47 moč in mladeničev iz naše župnije. Doma pa je 13. oktobra t. l. smrt pretrgala nit življenja 41 let staremu

kmetu Jožefu Osojnik, ki zapušča žalujočo vdovo in 4 otročiče. Bil je zvest naročnik »Slov. Gospodarja«, moč vere, vesele narave, vobče priljubljen, kar je pričal njegov pogreb. Svetila mu večna luč!

Sv. Peter na Medvedovem selu. V nedeljo, 30. septembra, je imela tukajšnja podružnica „Svete vojske“ svoj občni zbor. V 4. poslovnem letu je štela 78 udov, med temi 3 abstinente in 75 zmernikov. G. profesor dr. Kovačič iz Maribora je govoril o silnih škodah nezmernosti v pitju zlasti med vojsko, kaplan M. Avšič od Sv. Križa pa je razložil v iskrenih besedah, kako dobra reč je za človeka abstenenca ali popolna zdržnost glede pitja alkoholnih pijač. Naj bi govora obeh govornikov-abstinentov rodila vsaj ta sad, da bi naši ljudje uživali letošnjo nač vse možno vinsko kapljico previdno in zmerno, ker bo sicer premnogo škode na duši in na telesu. — Dne 9. okt. je tukaj umrl najstarejši mož v župniji, Anton Stiplovšek-Krištanski, v 89. letu svoje starosti. Rajni, brat bivšega župnika v Ločah, Valentina Stiplovšek in oče c. kr. davkarja Franca Stiplovšek na Vranskem, je bil priden gospodar, ki je lepo oskrbel vse otroke. — Smrt voditelja Slovencev dr. Kreka je tudi nas močno potrla. Na občnem zboru naše posojilnice dne 14. oktobra mu je njen načelnik izpregovoril sožalnico in vse ude povabil k mrtvaškemu opravilu, ki se je vršilo dne 16. oktobra zanj. Mladeniška zveza se je velikega rajnika spominjala na svojem sestanku dne 21. oktobra.

Koprivnica. Dne 25. oktobra je umrla Jožefa Kunej, hčerka tukajšnjega župana, cerkvena pevka in igralka tukajšnjega Bralnega društva. Bila je v cvetu mladosti, stara 27 let. Telesni ostanki so bili prenešeni dne 28. oktobra iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče ob mnogobrojni udeležbi. Pogreb je vodil ob asistenci dveh duhovnikov č. g. župnik Doberšek. Sv. mašo-zadušnico pa je služil č. g. Čepin, vpokojeni župnik. Svetila pokojnici večna luč!

Najnovejša poročila.

Najnovejša avstrijska uradno poročila.

Dunaj, 7. novembra.

Italijansko bojišče.

Italijani so v popolnem umiku proti reki Piavi. Naša zasledovalna podvzeta potekajo načrtoma. Obkoljevalno skupno delovanje avstro-ogrskih gorskih čet je prisililo južno-zahodno od mesta Tolmezzo nekaj tisoč Italijanov, da so se udali.

Iz nemškega uradnega poročila.

Berolin, 7. novembra.

Italijansko bojišče.

V gorovju in na benečanski ravani se nadaljuje zasledovanje. Vjeli smo več tisoč moč.

V strelskih jarkah nobene zime več.

Iz Monakovega se dne 7. novembra poroča: Iz Rima došla poročila pravijo, da so razmere v Italiji popolnoma drugačne, kakor jih slikajo italijanska uradna poročila. Komisar za živila je priznal, da Italija ne more zdržati nobene zimske vojske več. Veliko vojakov se je branilo, da bi se še nadalje bojevali, več vojakov je pa bilo ustreljenih, ker so dezertirali. Povsod se je klicalo: „V strelskih jarkih nobene zime več!“

Listnica uredništva.

I. P., Podvinci pri Ptuj: Do danes še nismo dobili tistega poročila. — M. Z. Oplotnica: Cena 3 K za liter je cena za „srednje“ vino, t. j. vino, ki ima do 16% sladkorja. Za vino nad 16% pa se sme zahtevati primeroma več, a trdno določene cene ni. Cena za izabelo je sicer določena na 1 K, a zdi se nam, da je prenizka in da se malokdo drži te cene. — Slovenski rudar, Meža ob Dravi: Zakaj se ne podpišete? Dopisov brez podpisa ne moremo priobčiti. — Petrovče pri Celju: Vrlim vojakom vračamo iskrene pozdrave! — Ljova-Sv. Benedikt: Mladoletnim (do 16. leta) se ne sme prodajati tobaka. — Mnogim dopisnikom: Vsled skromnega prostora, ki ga imamo tokrat na razpologo, smo morali izpustiti mnoge dopisov, vse „Žrtve“ in več drugega gradiva.

Loterijske številke:

Test, dne 31. oktobra 1917. 51 16 76 60 21
Umazaj, dne 8. novembra 1917. 30 33 85 18 22

MALA NAZNANILA.

Ene beseda stane 5 vinarjev, petstovrsta 18 vin. Mrtvaška ostanila in sakvale vsaka petstovrsta 24 v. Izjava in Poelano 36 vinarjev. Za večkratno objavo znaten popust. Inserati se sprejemajo le proti predplačilu. Zadnji čas za sprejemanje inseratov torek opoldne.

Umetni mlin Kukevič v Slov. Bistrici ismenja moko za pšenico, naredi takoj ječmenovo kaho in zmelje vse gospodarsko mletje. 934

Pridnega viničarja, ki ima več delavskih moči, sprejme za Halese takoj gospa Filipina Zunkorič v Mariboru, Meljska cesta 12. Viničar dobi lepo mesečno plačo, ima prostorno stanovanje s dve ma sobama. Na razpolago so mu njeve, brezplačna kurjava in mleko dveh krav. Redi se tudi lahko svinje. 939

Na prodaj 2 novi postelji, omari- ca za jutila, svete podobice, velika ura, pločevinast štedilnik, stoli, stara obleka za ženske, čevlji, zlata in srebrna mala ura ter pr- stane. Gospa Antonija Gorjak, Krčevine 193. Maribor. 945

Viničar z 2 delavskimi močmi se sprejme za majhen vinograd v Krčevinah pri Mariboru. Vpraša se: Maribor, Cretičeva ulica št. 31. 934

Iščem dobrega, spretnega, zne- saljivega mlinarja za moj še skoraj novi dvetodajni mlin s stopa- mi. Z zaalnikom se deliva. Vpraša se pri J. Lervstrik, p. Sv. Peter pod Sv. Gerami, Sp. Staj. 943

Žveplo

za sode ima v zalogi J. Waizl, Maribor, Dravska ul. 8. 940

Pianino ali mal glasovir kupi Franc Dobraj, Maribor, Au- gasse 5. 937

Havelok za moškega srednje veli- kosti se proda. Maribor, Koroska ulica 21, I. nadstropje. 935

Pristavnik (šofer) energičen in trezen samoe ali vdovec, ki je vojaščinu popolnoma prost, ne išče za gospodn posestvo s kmetijo v mariborskem okraju. Več mora biti vseh poljedelskih in gosdar- skih del ter živinoreje. Prednost imajo oni, ki so ob enem izkušeni sadjarji in čebelarji. Stanovanje in hrana grosta. Pri zadvoljenem slušbovanju bi bila služba trajna. Ponudbe z navedbo doseganjega, delovanja, sakterka plaše in oz- načbo oseb, pri katerih se lahko povpraša, je nasloviti pod „šofer št. 960“ na upravn. tega lista.

Iz Nove vasi št. 74 pri Ptujju je odšla dne 24. oktobra neznanu kam Antonija Modič, begunka iz Gorice. Stara je 54 let, je božja- stna in ima slab spomin. Na sebi ima temno domačo sinjsko obleko in predpasnik ter ruto na glavi. Nima ne listin in ne denarja. Če se jo dobi, prosim naj se jo pri- pelje na dom ali pa naznaniti. To- zedavne stroške rada povrnem. Ivanka Peček begunka Nova vas 74 pri Ptujju.

Deklo ali pošteno sirota išče po- sestavica brez otrok. Vajesa mo- ra biti vsakega poljedelskega dela; če je pridna, je lahka do moje smrti pri meni. Naslov v upravn. Slov. Gosp. pod „Sirota 952“.

Posestvo se da v najem, katero obstoji iz njiv in travnikov, sta- novanje in hlev. Na posestvu se lahko redi 4 do 5 glav živine. Dri in stelje dovolj. Več se izve pri lastniku Karl Cimpešek, trgo- ves Sverica ob Savi, Sop. Sta- jersko. 955

V popolno oskrbo sprejemem krep- kega mladencišča poštenih staršev za dnevno delo v mlinu, ali kot učenca. Alojz Kupec, Valjčič mlajši, Sv. Pavel pri Prebeldu, tajersko. 954

Šivilja išče službe kot pomočnica. Naslov: Emilija Kranjc, Činčat, p. Fal. 953

1 do 2 dijaka ali dijakinji se sprejmeta v narodni ošolci na stanovanje in hrano. Vpraša se v Mariboru v Mlinski ulici 32/1 na levo. 956

Proda se posestvo gostilno in trgovino blizu farne cerkve Sv. Benediktu v Slov. gor. Cena se izve pri g. Francu in Ivani Škrlec, Sv. Benedikt v Sl. gor. 953

Učenka se želi učiti v trgovini. Rada bi kje na štajerskem. Na- sel v v upravn. Slov. Gosp. pod „Učenka za trgovino 919“.

Armadne ure zapestnice

natančno regulirane in poprane.

Nikel ali jeklo K 25—, 30—, 35—; z radium svetilno plo- ščo K 30—, 35— 40—; ure s vlačno zapestnico K 50—, 60—; 14 kar. zlate ure z vlač- no zapestnico K 130—, 160—. Sletno pismono jamstvo. Po- šilja se po povzetju. Zamenjava dovoljena, ali pa denar nazaj.

Prva tovarna ur

Ivan Konrad, c. in kr. dvorni dobavitelj v MOSTU št. 1461 (Brux), Češko.

Glavni cenik sestoji in pošt- nino prosto.

Krojaškega učenca sprejme takoj Ivan Partlč krojaški mojster v Studenah pri Mariboru, Okrajna cesta 3. 960

ZAHVALA.

Izkrana hvala vsem, ki so sprejeli na zadnji peti našo ljubljeno hčer- ko, ex. sestrico, vnučkinjo

Mikiko.

Dramlje, 20. okt. 1917. Žaluječa rodbina Kolar. 942

Viničar.

Do 21. listopada ali takoj se išče pridni, spretni, trezni in sku- šeni vinogradnik (vi- ničar) biti mora ne pod 32 let starosti in ožen- jen, ki je zmožen raven svojega dela nad- zorovati tudi druge vi- nograde. Daljša spriče- vala se naj pošljejo pod naslov: „Tüchtig L. 1301“ Kienreich-ova anončna posredovalnica Gradec, Sackstrasse 6. (Kienr. 41.)

išče se upravnik

zmožen slovenskega in nemškega jezika, ki je dovršil vinarsko šolo in je izboren vinogradnik-neakademik. Biti mora Slovenec z večletnimi odličnimi spričevali, ze- lo pošten, neoženjen ali oženjen brez otrok. Po- nudbe se naj pošiljajo na naslov: „Tüchtig L. 1301“ Kienreich-ova anončna — ekspedicija, Gradec, Sackstrasse 6. (Kienr. 42.)

Hiša

za najemnike in obitnike ob pro- metni Viktringhofovi cesti v Ma- riboru, nadstropna, s poslopjem na dvorišču, v izmeri 676 □ m, na ulici dolga 33 m, pripravna za vsako obit, se radi bolezn pod ugodnimi pogi proda s mi- zarstvom vred. Ponudbe spreje- ma do 1. decembra. g. Jan. Andrej Majcen v Mariboru. 967

Vozilek za mleko za 1 osebo, že zabljen vendar dobro ohranjen, ali nov se kupi. Rihard Ogrisek, vinogradno posestvo, Sturmburg, Pesnica pri Mariboru. 915

Imam dve žrebljki na prodaj, rjave barve, obe enakobarvni in iste velikosti, stari 9. mesecev. Ceno iave vsakdo pri upravnistru. Žrebljki sta blizu Brežic ob Savi. 919

Lepo postelje in mize iz mehkega lesa ima na prodaj A. Rojko, mi- sar v Mariboru, Kasereg. 8. 920

Skupna služba za organista in cerkovnika pri farni cerkvi se lahko nastopi. Več pove župni urad v smihelu, p. Mostirje. 911

Delavci se proti dobremu plačilu sprejmejo v parni žagi Orter, Ma- ribor, Meljska cesta. 919

Kupi se malo posestvo v slove- skem kraju blizu Maribora ali Radgona, ako mogoče v bližini cerkve. Želi se lep sadonosnik in nekoliko gozda ter studenec z dobro pitno vodo in ravni ob- delovalni svet. Ceno po dogovoru. Ponudba na naslov pod šifro „A. b. 67“ Poste restante Gladbeck Westfalen, Deutschland. 922

Anton Marčič, smjarski mojster v Slov. Bistrici sprejme več delav- sev za drva delati in plača od meterskega sešnja K 20. Preskrbi se tudi hrana in obuvale. — Sprejem tudi učenca, od 18 do 17 let staroga na tri leta. Tudi dobi hrano in obleko. 924

Posestvo 20 orolov, blizu Mari- bora, sposobno za mlekarjo, se proda. Vpraša se pri: Matevž Novak, Koroska ul., Maribor. 928

Hiša na Tegethofovi cesti št. 30 se proda ali pa zamenja. Vpraša se pri posestniku Glušič, Mari- bor. 930

Hiša!

z lepim vrtom se proda. Vpraša se v Studenah pri Mariboru, Feldstrasse 10. 929

Dva velika sode: 1700 in 1800 l, še dobra, se prodata. Cena 32 v liter. Tudi lep voz za dva konja (kolosej) se proda. Krčevina pri Mariboru št. 181 in 182. 931

Malo posestvo napredaj, meri okoli 5 orolov rodovitne njive, travnik, sadonosnik, horta, stade- nec pri hiši, hiša in gospodarsko poslopje v dobrem stanu. Pose- stvo je oddaljeno 1/2 ure od žele- zniške postaje in trga Smarje pri Jelšah. Več pove R. K., po- sestnik, Senovica št. 25. p. Smarje pri Jelšah. 900

Glasovir, 6 1/2, okt. se proda za 200 K. Gregor Krpač, organist v Šmartnu pri Slov. Gradcu. 101

Trgovina z mešanim blagom s hišo vred na deželi, se išče za nakup. Ponudbe z navedbo prodajne cene in stanja dolgov na naslov: Ver- waltung des Realitäten-Marktes, beh. bef. Realitäten Verkehr, Gra- dec, Hammerlinggasse 6. 886

Kupim vsako množino sadja (ja- bolk, hrušk, kostanja) po naj- boljših cenah. Marija Horak, Ma- ribor ob drkavni cesti 24. 883

Majer

4—5 delavskimi močmi se išče. Poleg zelenjavnega vrta in mnogo polja dobi 4—5 mleka, kurjavo, kakor tudi 600 do 700 K stalne plače, za gotova dela v poljetju 20 v in pozimi 70 v. Rihard O- grisek, Stubenberg pri Mariboru, p. Pesnica. 893

„URAX- žreblji za čevlje“

Patent glavice „Maus“, s tri- kotno ostrino.

Pošilja se vsako množino po pošti proti povzetju.

Velikost št. 2, 1 zavoj po 1000 komadov K 5-85
Velikost št. 3, 1 zavoj po 1000 komadov K 7-85.

Industrie u. Versandwerke „URAX“ Gradec, Stranberggasse št. 15. (Kienr. 48.)

Viničar s 5 delavskimi močmi se sprejme. Poleg mleka od 2 krav, vrta in obilo zemlje, še dobi 800 K stalne plače, kakor tudi za razna dela 80 v dnevne in v po- letju in 70 v pozimi poleg plače in kurjave. Rihard Ogrisek, Stu- benberg pri Mariboru, p. Pesnica. 892

Vila na deželi s vrtom ali večjim posestvom se kupi. Eventuelno bi se kupilo tudi večjo vilo, pri- pravljeno za zavod (pension). Po- nudbe z navedbo skrajne cene in dolgov na: Verwaltung des Rea- litäten-Marktes, beh. bef. Reali- täten Verkehr, Gradec, Hammer- linggasse št. 6. 884

Gostilna na deželi tudi s mesarjjo se išče za nakup. Ponudbe, v ka- terih se naj navede cena in bre- mena, se pošljejo na naslov: Ver- waltung des Realitäten-Marktes, beh. bef. Realitäten Verkehr, Gra- dec, Hammerlinggasse 6. 885

Kmetija s dobroohranjenimi po- slopi se išče za nakup. Pismene ponudbe, v katerih se mora na- vesti velikost posestva, prodajna cena in stanje dolgov, se naj poš- iljajo na: Verwaltung des Rea- litäten-Marktes, beh. bef. Reali- täten Verkehr, Gradec, Hammer- linggasse. 887

Viničarja

z večjo družino sprejme gradin- ako oskrbnitvo Jožefa pl. Kie- pach v Kričevih na Hrvaškem. 890

Repo in selje kupuje M. Berdajs, Maribor. 890

Posestvo še mogoče z lepim gos- dom kupi Matija Obrar, Maribor, Fischerergasse 9. 883

Konjak

destilirani iz vina lastnega pridel- ka. Pri oslabelosti od starosti in želodčnih težkočah je iz vina de- stilliran star konjak že stoletja znano preiskušeno okrepilo. 12 let staraga v 4 politrskih stekle- nicaš pošljem franco za 60 K, mlajšega 3 letnega, čudovito bole- čine tolaščo vdravavno sredstvo zoper trganje v udih, 4 politrške steklenice 48 K. Vino od 56 litrov naprej. Beli risling in rdeči bur- gunies per liter K 4-60.

Benedikt Herti, veleposestnik, grad Golč pri Ko- njicah, Stajerske.

Vseh vrst

lesa za kurjavo — tudi na štoru takoj kupi K. Wesjak, Maribor, Tegethofova ulica št. 19. 424

Gospe

ki so dobro upeljane v industri- alnih krogih, pri špediterjih, le- karnarjih, drogisti, rudnikih, pol- jedelskih združenjih in veleposes- tnikih, dobo koristno zastopstvo v kemični tovarni Hugon Poljak, Kri. Vinograd, Jungmannova ulica št. 33. 746

Hočete sodelovati na reševanju neumrjčih duš?

KUPITE

Klaverjev koledar 1918.

To je pravi misijenski koledar, katerega naj bi imeli v

vsaki hiši in družini.

Lepo in poučno berilo za ljubo mladino. Tudi na- sim vrlim vojakom, posebno ranjencem po bolnišnicah in lazareti, bo Klaverjev koledar zvest tovariš in prijetna tolažba v težkih urah.

Jako genljive kot tudi zabavne povestice s slikami so vzete iz misijonskega življenja in kažejo ideal krščan- ske ljubezni. Naj omenimo povesti: »Dobri pastir«, »Misi- jonarjev kuhar«, »Misijonar kot zobozdravnik«, »Bičanje preide, Jezus pa ostane« i. t. d. — Izmed lepih slik bi ljube bralce posebno znale zanimati sledeče: »Slika afri- kanskega malika«, »Škof Cenec na obisku pri črnem glavarju«, »Trije srečni črni prvoobhajanci v starosti 75 tih, 3 1/2 in štirih let«.

1 koledar stane 40 vinarjev

poštne prosto; kdor pa naroči cel tucat (12 kosov) ali več, dobi pri vsakem tucatu en koledar zastonj.

Naročila sprejema

DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA, LJUBLJANA, Pred škofijo 8.

JURIJ JUTERSCHNIG

sebi otkar in plesar

Brandigasse št. 3

se priporoča slavnemu občinstvu, da mi poveri vsa dela svoje stra- ke. Iskrnjem jih v vseh slogih, slikam sobe, trgovine, dvorane, fasade itd. po niski ceni. 268

Gospodje

ki so dobro upeljane v industri- alnih krogih, pri špediterjih, le- karnarjih, drogisti, rudnikih, pol- jedelskih združenjih in veleposes- tnikih, dobo koristno zastopstvo v kemični tovarni Hugon Poljak, Kri. Vinograd, Jungmannova ulica št. 33. 746

Pozor!

Franc Drobnič lesni trgovec v Laškem trgu kupi vsako množino bukovih drogov (švelarjev) ter plača iste po 7-80 komad. Kupim pa tudi okrogel bukov les. 754

Pridnega viničarja (s najmanj) 4 delavskimi močmi, se sprejme pri gospej König, vinograd, St. Peter pri Mariboru. 785

Rastlinski lim

„SILESIA“

tekoč, za takojšnjo porabo za poštne in železniške urade, oblasti in industrije.

Cena za 2 kg K 1-60.

Za poskušnjo se pošilja po poštne povzetju od 5-kg naprej. Pri večjem naročilu prednostne cene.

Velika razpošiljalnica: (Kienr. 40.)

Industri u. Versandwerk „Urx“, Gradec, Stranberggasse št. 15. Telefon 2565.

Gosje peruti in perje

z ali brez trdega in stranskega perja (kjer mogoče tudi srednje glavno pero) kupuje vsako množino tovarna krtač Mayr v Steyrju na Gornje Avstrijskem. (Mosse 18)

Dražba cerkvenega vina

bo v torek dne 13. novembra 1917 pri

Sv. Petru pri Mariboru.

Cerkveno predstojništvo.

Dražba vina v Framu.

V ponedeljek, dne 12. novembra 1917 se vrši

dražba cerkvenega vina

v Bukovcu in Črešnjevcu pri Framu. Začetek ob 10. uri dopoldne v Bukovcu. 949

Cerkveno predstojništvo v Framu.

Zahvala.

V globoki žalosti nad smrtjo našega preljubljenega moža oziroma očeta, gosp.

Franca Auguštin,

veleposestnika in obč. odbornika

izrekamo vsem, ki so rajnega spremili k zadnjemu počitku, najsrčnejšo zahvalo.

Osobito se zahvalimo prečasti temu gosp. župniku slivniškemu za versko tolažbo v bolezni in za podelitev sv. popotnice, preč. g. kaplanu in dragim sorodnikom in prijateljem, ki so prihiteli, da so počastili ranjkega.

V Dobrovcah, dne 25. okt. 1917.

938

Žalujoči ostali.

ZAHVALA.

Dne 4. t. m. položili smo k večnemu počitku telesne preostanke našega nepozabnega, dobrega in skrbnega očeta, oziroma soproga, tasta in zeta

Antona Turnšek.

Veličastni pogreb je nam bil dokaz, kako spoštovan je bil blagi pokojnik. V naši tugi in žalosti nam je bilo to tolažilno. Radi bi se zahvalili vsakemu posameznemu, a ker to ni mogoče, izrekamo tem potom zahvalo častiti duhovščini z gospodom dekanom na čelu za veličastno cerkveno opravilo, gospodom pevcem za ginjaivo petje, vsem darovalcem krasnih vencev, gospodom Ivana Hribarju, ravnatelju sedaj v Mozirju, in Rudolfu Maister, c. kr. majorju v Mariboru, katera sta mesto venca podarila večjo svoto v blagi namen, in vsem onim, ki so od blizu in daleč prišli izkazat pokojniku zadnjo čast, zlasti gospodu voditelju politične ekspoziture v Mozirju, gasilnim društvom, raznim korporacijam ter odposlanstvom iz okolice, iz Celja, Maribora, cele Savinjske doline in iz drugih krajev Spodnje Štajerske.

Marija Nazarje, dne 24. vinotoka 1917.

941

Rodbina Turnšekova.

Zahvala.

Za premoške dokaze odkritega sočutja, ob smrti našega preljubljenega, nepozabnega sina, oziroma brata

Karla Brezočnik,

c. kr. računskega podastnika, ki je dne 23. okt. mirno v Gospodu zaspal, izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prav toplo zahvalo. Prav posebno pa se čutimo dolžni, zahvaliti se prečasti duhovščini ter gospodom in gospodičnam pevkam. Iskreno zahvalo naj sprejmejo vsi številni domači in tuji udeležniki pogreba. Bog povrni vsem stotero!

Sv. Lovrenc, dne 5. nov. 1917.

951

Žalujoča rodbina Brezočnik.

ZAHVALA.

Povodom bridke, nenadomestljive izgube naše iskreno ljubljene preblage soproge, oziroma mamice in tete gospe

Marije Ivnik,

izrekamo tem potom za vse v tako obilni meri izkazano sočutje našo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, v prvi vrsti veleč. g. dekanu Tomažiču za ganljivi govor ob odprtem grobu predrage ranjke in vsem blagim srcem, ki so jo spremili k večnemu počitku.

Buče pri Kozjem, dne 29. oktobra 1917.

936

Žalujoča rodbina Ivnik.

Zahvala.

Najsrčnejša hvala vsem, ki so izkazali našem nepozabnemu možu in dobremu očetu zadnjo čast in vsem, ki so položili vence na njegovo krsto! Prisrčna hvala g. župniku Šircu za ganljive besede ob odprtem grobu, kakor tudi g. županu Duemanu in gospej Dreflakovi, koja sta nam tako pomogla v teh težkih dnevih. Enako g. dr. Schusterju za ves trud.

S posebno hvaležnostjo pa se bomo spominjali vedno cenj. nadučiteljeve rodbine Sekirnikove za njeno odkrito prijateljsko pomoč, ki nam jo je izkazala ves čas dolgotrajne bolezni. Za njo ne najdemo zahvale v besedah, naj ji poplača Bog!

Sv. Florjan pri Rogatcu, dne 20. oktobra 1917.

947

Rodbina Auernik.

Št. 36966
II. 2875

Razglas.

Štajerski deželni odbor je sklenil prirediti tudi leta 1918 stalne viničarske tečaje, da se vzgoje temeljito izobraženi viničarji za delo v ameriškanskih vinogradih in drevesnicah v gojenju in sajenju sadonosnikov in sicer priredi te tečaje:

1. na deželni sadje- in vinarski šoli v Mariboru.
2. na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici.

Ti tečaji se začnejo dne 15. februarja in se končajo s 1. decembrom 1918.

V Mariboru se sprejme 14, in v Silberbergu pa 26 viničarskih in posestniških sinov.

Ti dobivajo na naštetih zavodih stanovanje, popolno hrano in mesečno plačo 10 K.

Izobrazba v teh kurzih je v prvi vrsti praktična, teoretična le v toliko, kolikor je to potrebno za vzorne in samostojne viničarje.

Na koncu tečaja dobi vsak udeleženec spričevalo o svoji porabnosti.

Za sprejem v te tečaje morajo prosilci vložiti koleka proste prošnje najkasneje do dne 15. januarja 1918 na štajerski deželni odbor.

V tej prošnji se mora izrecno povedati, v katero naštetih šol želi prosilec vstopiti in je treba priložiti:

1. dokaz, da je prosilec star 15 let,
2. spričevalo poštenega obnašanja, katero mora potrditi župnik,
3. zdravniško spričevalo, da je prosilec prost vsake nalezljive bolezni.
4. šolsko odpustnico iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavestati, da ostanejo od dne 15. februarja do dne 1. decembra 1918 nepretrgoma v tečaju in da slušajo vse izobrazbe zadevajoče naredbe deželnih strokovnjakov

V Gradec, v oktobru 1917. (39 Klenr.)

ŠTAJERSKI DEŽELNI ODBOR.

Konjski hlapec

z družino se takoj sprejme pri graščinskem oskrbnistvu v Gornjem Ptuj, p. Ptuj. 897.

Kotle za žganje in za kuhanje ter parjenje svinjske krme, slamoreznice, mline i. t. d.

vse prvovrstno ima naprodaj

V. Kvartič,

847

Šoštanj štev. 130.

†

Naš iskrenoljubljeni nepozabni soprog, sin, brat, stric gospod

Vladimir Ferjan,

uradnik c. kr. okrajnega glavarstva Slovenjgradec ter lovec pri nekem c. in kr. lovskem bataljonu

je dne 2. septembra 1917 v 35 letu svoje starosti storil za domovino junazsko smrt.

Srečo maše-zadašnice za prehitro odvzeta pokojnika so se brale v ponedeljek, dne 26. oktobra 1917 v župnijski cerkvi v Smartnem, ter torek, dne 30. oktobra 1917 v mestni cerkvi v Slovenjgradcu. Ob enem se tem potom zahvaljujemo za dole izraze sožalja vsem ostalim sorodnikom in znancem.

Slovenjgradec, dne 1. novembra 1917.

Mihael Ferjan, oče. Terezija Ferjan, soproga. Milan Ferjan, brat.

Pavlina Ferjan rej. Ransve, svakinja. Milan in Danica, nečaka.

946

7. avstrijsko vojno posojilo.

Davka prosto $5\frac{1}{2}\%$ državno posojilo po K 92.50

Davka prosti $5\frac{1}{2}\%$ državni zakladni dolžni listi po K 94.50

Podpisovalec prejme nagrado $\frac{1}{2}\%$ in pri državnem posojilu, ki se amortizira, vrhutega enomesečno obrestno nagrado.

Državno posojilo se v letih 1923 do 1957 z žrebanjem poravnane.

Državni zakladni listi se dne 1. avgusta 1926 plačajo nazaj.

Podpisovanja in pojasnila pri poštno-hranilničnem/uradu in pri poštних uradih, pri davkarijah, državnih blagajnah, pri avstro-ogrski banki in njenih podružnicah, pri vseh bankah, bankirjih, hranilnicah, zavarovalnih zavodih, kreditnih zadrukah in njih zvezah.

Ugodnosti avstro-ogrske banke in blagajne za vojno posojilo pri posojilih v svrhu podpisovanja.

Podpisovanja

od 5. nov. do 3. dec. 1917.